

Næringskraft og bolyst

Dialog med formannskapet

5. september 2019

- ❖ Hvorfor vokser noen steder og ikke andre?
- ❖ Attraktivitetsmodellen til Telemarksforskning ved Knut Vareide
- ❖ De tre B'ene: BEDRIFT – BESØK – BOSETTING

A. Næringskvaliteter

- Strukturelle forhold for arbeidsplassvekst (Dvs. nasjonal vekst, effekten av bransjestruktur, regional vekst, transportkostnad, tilgjengelighet) +
- Lokal næringsattraktivitet (som bransjedominans, næringskultur, grundere, næringstomter, lokaler) =
- **Arbeidsplassendring**

B. Stedskvaliteter

- Strukturelle forhold for befolkningsvekst (Dvs. nasjonal sentralisering, innvandring, befolkningssammensetning, steds plassering) +
- Lokal bostedsattraktivitet (Dvs. steds estetiske kvaliteter, gågate med folkeliv, trivelig kafe, gjestfri kultur, rikt kultur, gode tjenester/skole, dugnadsånd, optimisme) =
- **Befolkningsendring**

- ❖ Arbeidsplasser (med bransjestruktur og vekstbransjer) samt ameniteter (med tilbud og goder) er drivkrefter for vekst
- ❖ Komplekst samspill mellom arbeidsplassvekst, ameniteter og sosiale forhold

- ❖ **Rapporten om Indre Fosens nærings- og befolkningsutvikling, attraktivitet og scenarier fra juli 2019 har flere konklusjoner:**
 - De siste 5 årene har Indre Fosen hatt nedgang i arbeidsplasser og i folketall
 - Kommunen har verken vært en attraktiv næringskommune eller bostedskommune
 - Scenarier for befolkningsutvikling viser at det kan bli vekst i folketallet, men da må Indre Fosen oppnå høy samlet attraktivitet, for næring og som bosted

- ❖ **Indre Fosen kan øke sin samlede attraktivitet på kort og lang sikt:**
 - Skille strukturelle forhold fra lokale påvirkbare faktorer
 - Identifisere det lokale handlingsrommet for næringslivets bransjer
 - Konkretisere tematiske utfordringer for virksomheter i ulike bransjer
 - Beskrive tettstedenes attraktivitet og mangler (dvs. estetisk utforming, tilbud og goder)
 - Undersøke innbyggernes trivsel og ønsker om forbedring
 - Lage en toårig handlingsplan for næringsvekst, tettstedsutvikling og befolkningsøkning

❖ Undersøkelse om innbyggernes trivsel og stedlig attraktivitet, august 2019

❖ Formannskapetets innspill:

- Om næring:
 - Vi må markedsføre mulighetene for nyetableringer overfor omland og region.
 - Bedriftene, særlig industrien, bør inn i skolene for å konkretisere arbeidsmuligheter og skape gode relasjoner.
 - Bedriftene må selge seg overfor mulige arbeidstakere og innflyttere.
 - Industrien ligger svært spredt. Bør det tilrettelegges mer for klynger, slik at vi i hvert fall lykkes noen steder?
 - Dette berører virkelig Stjørna, som har flere steds kvaliteter, men trenger arbeidsplasser og innbyggere.
 - Deler ikke alle konklusjonene i rapporten fra Telemarksforskning. Synes mye er bra i vårt lokale nærings- og arbeidsliv. Det samme gjelder også kommunens næringsarbeid.
- Om stedsutvikling:
 - Vi har foreslått mange spenstige tiltak for Rissa. Noen vakre og noen kontroversielle. Hadde vi evnet å gjennomføre noen av disse, ville vi hatt en klart bedre attraktivitet enn det vi faktisk har nå.
 - Vi må gjennomføre det vi prater om. Viktig å tilrettelegge for folkeliv og myk ferdsel samt grønne og skjønne opplevelser i Rissa sentrum.
- Om befolkningsvekst:
 - Vi bør ta noe av skylden for befolkningsnedgangen. Det gjelder mangel på fremdrift i reguleringsplaner, sentrumsplan for Rissa og boligområder. Vi bør bedre gjennomføringskraften på flere områder.

- **Felles innspill for næring-, steds- og befolkningsutvikling:**
- Vi bør være engasjerte og optimistiske i kommunikasjon med omland og region. (Uenighet tas internt.)
- Vi bør gripe det lokale handlingsrommet og gjennomføre attraktivitetsfremmende tiltak.
- Det bør settes av midler i budsjettene, til gode tiltak på kort og lang sikt.
- Bru er nok det viktigste tiltaket for å styrke arbeidsplassvekst, stedsutvikling og befolkningsøkning. Vi bør jobbe steinhardt med realisering. (Fjorden og ferga hindrer bedrifter og folk i å etablere seg.)
- Vi bør bruke ressurser på formidling av det som virkelig er bra, og forbedre det som ikke er godt nok.
- Rapporten om kommunens tilstand bør ferdigstilles, legges ut på hjemmesiden og brukes i politikeropplæringa.